

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov **1/ T.**, bývajúceho v B., **X./ J.**, bývajúcej v B., oboch zastúpených JUDr. A., advokátom so sídlom v B., proti odporcom **1/ I.**, bývajúcemu v M., **X./ V.**, bývajúcej v M., obom zastúpeným JUDr. I., advokátkou so sídlom v K., **o zaplatenie 33 193,91 €** (1 000 000 Sk) s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 6 C 241/2004, o dovolaní navrhovateľov proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 21. septembra 2007 sp. zn. 6 Co 89/2006, 6 NcC 55/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporcom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trebišov rozsudkom z 12. decembra 2005 č.k. 6 C 241/2004-90 zamietol návrh, ktorým sa navrhovatelia domáhali zaplatenia sumy 1 000 000 Sk s príslušenstvom, ktorú poskytli odporcom na základe zmluvy o pôžičke uzavretej 25. júla 2001. O trovách konania rozhodol tak, že účastníkom nepriznal ich náhradu.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie navrhovateľov uznesením z 21. septembra 2007 sp. zn. 6 Co 89/2006, 6 NcC 55/2007 odvolanie navrhovateľov odmietol ako oneskorene podané a navrhovateľov zaviazal zaplatiť odporcom náhradu trov odvolacieho konania. Vychádzal z toho, že rozsudok súdu prvého stupňa bol právnenému zástupcovi navrhovateľov – advokátovi JUDr. A. (ďalej len „advokát“) doručovaný poštou do vlastných rúk na jeho adresu v K.. Prvý pokus o doručenie sa uskutočnil 24. januára 2006, po jeho neúspešnosti upovedomila poštová doručovateľka adresáta, že zásielka bude opätovne doručovaná

25. januára 2006. Keďže aj tento pokus o doručenie zostal bezúspešný, bola zásielka v ten istý deň (25. januára 2006) uložená na pošte a adresát bol o tom upovedomený. Zásielku prevzal advokát osobne na pošte 1. februára 2006. Odvolací súd po prešetrení podmienok doručovania podľa § 47 ods. 2 O.s.p. dospel k záveru, že bol zachovaný postup podľa tohto ustanovenia. Advokát nepreukázal, že sa v čase doručovania písomností nezdržiaval v mieste doručovania, preto sa vychádzalo z fikcie doručenia rozsudku uplynutím tretieho dňa od jeho uloženia na pošte, ktorý pripadol na sobotu 28. januára 2006. Za deň doručenia rozsudku bol v dôsledku toho považovaný najbližší pracovný deň – pondelok 30. januára 2006 (§ 57 ods. 2 O.s.p.). Nasledujúcim dňom – 31. januára 2006 začala plynúť 15-dňová lehota na podanie odvolania (§ 204 ods. 1 O.s.p.), ktorá uplynula dňom 14. februára 2006. Keďže odvolanie bolo podané osobne na Okresnom súde Trebišov až 15. februára 2005, bol ich opravný prostriedok podaný oneskorene. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil odvolací súd poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p. a § 224 ods. 1 O.s.p.

Výroky uvedeného uznesenia, ktorými odvolací súd odmietol odvolanie a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania, napadli dovolaním navrhovateľa. Uviedli, že odvolací súd im odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), lebo ako oneskorené odmietol odvolanie, ktoré bolo podané v odvolacej lehote. V danom prípade neboli splnené podmienky pre uplatnenie fikcie doručenia v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p., lebo v čase doručovania sa advokát nezdržiaval v mieste doručovania. Od druhej polovice roku 2005 sa zdržuje v obci B., kam sa presťahoval z K.. Súd sa uspokojil s informatívnym výsluchom poštovej doručovateľky a vôbec nebral do úvahy potvrdenia vydané obcou B.. Navrhovatelia nespochybnili obsah jej výpovede o okolnostiach, za ktorých doručovala rozsudok súdu prvého stupňa na adresu kancelárie advokáta v K., kam mu dochádzala pošta ešte počas celého roka 2006; to však ale ešte neznamená, že advokát sa na uvedenej adrese zdržiaval. Súd mu neumožnil vysvetliť dôvody odchodu z K. ani označiť svedkov, ktorí by potvrdili jeho zdržiavanie sa v B. v čase doručovania. Aj z predložených potvrdení o práceneschopnosti advokáta (v čase od júla 2006 do decembra 2006) vyplýva, že sa zdržiaval v B., a nie v K.. Kanceláriu v K. uvoľnil až po skončení práceneschopnosti. Navrhovatelia trvali na tom, že zásielka bola prevzatá až 1. februára 2006 a že lehota na odvolanie plynula do 16. februára 2006. Na odôvodnenie časti dovolania, ktorou napadli výrok o náhrade trov odvolacieho konania, navrhovatelia uviedli, že súd mal zohľadniť dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 150 O.s.p. a náhradu trov celkom alebo sčasti nepriznať. Z týchto dôvodov žiadali

uznesenie krajského súdu v napadnutých výrokoch zrušiť a vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie.

Odporcovia sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením odmietol odvolanie ako oneskorene podané; keďže takéto odmietajúce uznesenie nie je uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., prípustnosť dovolania navrhovateľov nemožno z týchto ustanovení vyvodiť.

Vzhľadom na obsah dovolania a tiež na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu prihliadnúť na existenciu procesných väd konania zakladajúcich tzv. zmätočnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmal dovolací súd, či konanie nie je v danom prípade postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa

postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát (§ 237 O.s.p.).

Navrhovatelia procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní nenamietali a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť ich dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolací súd vzhľadom na dovolateľmi namietanú vadu konania osobitne skúmal, či postupom súdov nedošlo k odňatiu možnosti navrhovateľov pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je vadný procesný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu tejto povahy ide tiež vtedy, keď odvolací súd ako oneskorené odmietne odvolanie, hoci podmienky pre tento postup nie sú dané (R 23/94). Navrhovatelia odôvodnili prípustnosť (a zároveň opodstatnenosť) dovolania tým, že odvolací súd odmietol ich odvolanie bez toho, aby zohľadnil, že lehota na odvolanie nemohla začať plynúť v závislosti od uloženia napadnutého rozsudku na pošte, lebo sa vzhľadom na nezdržiavanie advokáta v mieste doručovania nemohla uplatniť tzv. fikcia náhradného doručenia v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p.

Za účelom posúdenia, či v danom prípade došlo namietaným spôsobom k odňatiu možnosti pred súdom konať, bolo potrebné najskôr vyriešiť otázku splnenia podmienok pre uplatnenie fikcie doručenia v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p.

Podľa § 204 ods. 1 O.s.p. v znení platnom v čase doručovania odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, plynie táto lehota znovu od doručenia opravného uznesenia. Podľa § 47 ods. 2 O.s.p., ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Ustanovenie § 47 ods. 2 O.s.p. určuje pre uplatnenie fikcie doručenia súčasné splnenie viacerých podmienok, medziiným to, že adresát písomnosti nebol pri doručovaní zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržoval. Predpokladom uplatnenia fikcie doručenia v zmysle uvedeného ustanovenia nie je (ako sa mylne nazdávajú navrhovatelia) zdržiavanie sa adresáta v mieste doručovania počas celej úložnej doby. Miestom doručenia je miesto (obec alebo mesto), kde má adresát bydlisko alebo miesto výkonu advokácie. V prípade dlhodobého výkonu prác alebo funkcií mimo miesta trvalého bydliska môže byť miestom doručenia aj miesto pobytu adresáta, ktoré sám určí na doručovanie, prípadne sám uvedie v podaniach adresovaných súdu ako miesto, na ktoré mu majú byť zásielky doručované a kde ich bez problémov preberá. V danej veci bezpochyby bolo takým miestom sídlo kancelárie advokáta (na adrese K., P. č. X.), ktoré bolo uvedené v písomných podaniach adresovaných súdu. Advokát v priebehu konania až do februára 2007 zmenu sídla svojej kancelárie neoznámil.

Odvolačný súd v súvislosti s obstaraním podkladov pre posúdenie, či v prejednávanej veci bola splnená podmienka zdržiavania sa v mieste doručovania advokáta (§ 47 ods. 2 O.s.p.) správne zisťoval miesto jeho zdržiavania sa v rozhodujúcom čase.

Na výzvu odvolacieho súdu advokát v liste zo 17. apríla 2007 (č.l. 130 spisu) oznámil, že v druhej polovici roku 2005 sa presťahoval do B., kde sa staral o matku, trvalý pobyt si ale ponechal v K., kde mal advokátsku kanceláriu. V nej vykonával advokáciu do konca roku 2006; zdržoval sa v B. a do kancelárie v K. prichádzal podľa potreby, približne raz – dva razy v týždni. Až od 1. januára 2007 zmenil sídlo advokátskej kancelárie a na pošte v K. zabezpečil doposielanie zásielok na adresu do B..

Odvolačím súdom vypočutá poštová doručovateľka uviedla, že advokátovi doručovala poštu v mesiacoch december 2005 až február 2006 na adresu jeho kancelárie v K.. Na túto adresu boli advokátovi doručované doporučené zásielky ešte aj počas celého roku 2006; adresát nepožiadaval o doposielanie zásielok na adresu kancelárie v B.. Odvolací súd si obstaral aj vyjadrenie obchodnej spoločnosti P., s.r.o. so sídlom v K., ktorá mu oznámila, že advokát mal kanceláriu v K. na P. ulici č. X. prenajatú do 30. apríla 2007.

Po takto vykonanom šetrení miesta pobytu advokáta v čase doručovania rozsudku súdu prvého stupňa dospel odvolací súd k záveru, že advokát sa v čase doručovania zdržiaval

v mieste doručenia a že boli splnené predpoklady pre uplatnenie fikcie doručenia v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p. Dovolací súd je toho názoru, že odvolací súd sa vyporiadal s otázkou doručenia odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu zákonným spôsobom.

Tvrdenie dovolateľov, že advokát sa v čase doručenia rozsudku súdu prvého stupňa nezdržiaval v mieste doručenia, nemá oporu v spise. Sama skutočnosť, že od 15. novembra 2005 má advokát nahlásený prechodný pobyt v B. (trvalý pobyt mal naďalej v K.) ešte nedokazuje, že sa nezdržiaval v mieste doručenia (v kancelárii v K.). Písomnosti jemu doručované na túto adresu opakovane preberal a v písomných podaniach naďalej označoval ako svoju adresu práve sídlo kancelárie v K.. Dovolací súd nepovažuje za opodstatnenú námietku dovolateľov, že advokát je pri výkone advokácie osobou oprávnenou podnikateľ, a preto sa pri doručovaní má aplikovať § 48 ods. 3 O.s.p. a nie 47 ods. 2 O.s.p.; advokáta totiž nemožno stotožňovať s fyzickou osobou oprávnenou podnikateľ (§ 48 ods. 3 O.s.p.).

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu odvolací súd v danom prípade dôvodne uzavrel, že advokát sa v rozhodnom čase zdržiaval v mieste doručenia rozsudku. Zásielka s rozsudkom súdu prvého stupňa bola advokátovi doručovaná najskôr 24. januára 2006. Po neúspešnosti tohto pokusu o doručenie upovedomil poštový doručovateľ advokáta, že zásielka mu bude opätovne doručovaná 25. januára 2006. Keďže oba pokusy o doručenie zostali neúspešné, bola zásielka uložená na pošte a adresát bol o tom upovedomený. Odvolací súd správne za deň doručenia rozsudku určil tretí deň od uloženia zásielky na pošte (§ 47 ods. 2 O.s.p.). Advokát prevzal túto zásielku osobne na pošte 1. februára 2006. Odvolací súd po zistení, že navrhovateľa nepodali odvolanie v zákonom určenej 15-dňovej lehote odmietol oneskorene podané odvolanie v súlade s § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. Svojím postupom neznemožnil navrhovateľom realizáciu ich procesných práv a neodňal im možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania v časti smerujúcej proti výroku o odmietnutí odvolania nemožno v danom prípade vyvodiť z § 239 O.s.p., ale ani z § 237 O.s.p., odmietol ho dovolací súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, ktoré nemožno napadnúť týmto opravným prostriedkom. So zreteľom na dôvod, pre ktorý odmietol dovolanie, nezaoberal sa vecnou správnosťou napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

Dovolanie navrhovateľov v časti, ktorou napadli výrok uznesenia odvolacieho súdu o náhrade trov odvolacieho konania, smeruje proti rozhodnutiu, ktoré má charakter uznesenia. Vzhľadom na to sa prípustnosť dovolania proti tomuto výroku posudzuje podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.). Prípustnosť dovolania proti uzneseniu o trovách konania je však výslovne vylúčená ustanovením § 239 ods. 3 O.s.p. Keďže ani vo vzťahu k tomuto výroku nebola zistená procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie aj v tejto časti odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Náhradu trov dovolacieho konania nepriznal dovolací súd úspešným odporcom, lebo v dovolacom konaní nepodalí návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 6. augusta 2009

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková